

maakt ruimte voor onderwijs

MODULEHANDLEIDING

WÖRTER A2-B1

Inleiding	2
Doelgroep	2
Rubriekenoverzicht	3
De rubrieken toegelicht	8
Rubriek A: Eigenschappen & Gefühle	8
Rubriek B: Zeiten	8
Rubriek C: Verben	8
Rubriek D: Studium & Zukunft	8
Rubriek E: Gesunde Lebensweise	9
Rubriek F: Maße & Mengen	9
Rubriek G: Reisen & Ausland	9
Rubriek H: Praktische Wörter und Strukturen	9
Rubriek I: Falsche Freunde	9
Rubriek J: Umwelt & Klima	9
Rubriek K: Medien & Trends	9
Rubriek L: Argumente & Meinungen	9
Achtergrondinformatie	10
Achtergronden van Wörter A2-B1	10
Wat verstaan we onder woordkennis?	11
Het belang van woordcombinaties leren	11
Eindtermen	12
Streefniveaus	12
Woordenlijst	13

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels, Duits, Frans en Spaans adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

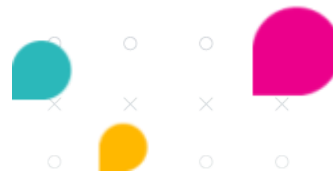
Numo kan teruggrijpen op oefenstof van groep 6 van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten, interactieve werkvormen, oefenen met schrijfvaardigheid, projecten rondom rekenen, debatteren en literatuur.

Doelgroep

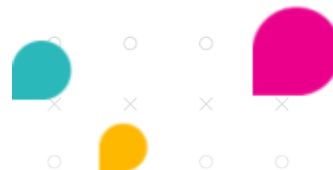
Woordenschat Duits A2-B1 is gemaakt voor leerlingen die het Duits beheersen op elementaire niveau dat hen in staat stelt met voorspelbare alledaagse situaties om te gaan (A2), en heeft als doel de leerling te leiden naar beheersingsniveau B1 van het ERK (Europees Referentiekader). Het leer- en oefenmateriaal is geschikt voor leerlingen in de bovenbouw van vmbo gl/tl en de onder- en bovenbouw van het havo en het vwo. Woordenschat A2-B1 is naast elke lesmethode Duits te gebruiken en vult de leer- en oefenstof van de methode die zich met woordenschat bezig houdt aan. Ook kan deze vervangen worden door de woordenschatmodules van NUMO.

De woordenschatonderwerpen in Woordenschat A2-B1 gaan uit van het aanbod in de gangbare lesmethodes Duits voor niveau B1, gebaseerd op de richtlijnen van het ERK. De onderwerpen en bijbehorende oefeningen worden specifiek beschreven in het overzicht van Woordenschat Duits A2-B1 aan het eind van deze handleiding.

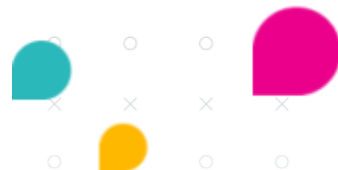

Rubriekenoverzicht

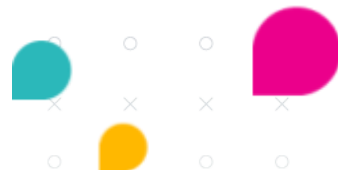
Rubriek	Oefening	Type/Opgaven	Oefendoel: Ik kan...
Sprongtoetsen	1. Toets A, B, C 2. Toets D, E, F 3. Toets G, H, I 4. Toets J, K, L	Meerkeuze Meerkeuze Meerkeuze Meerkeuze	
A Eigenschaften & Gefühle	1 Wer ist es?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over eigenschappen en gevoelens is.
	2 Wie geht's?	Wijs aan in zin	in een zin het gevraagde woord over eigenschappen aanwijzen.
	3 Charaktere und Typen (*)	Meerkeuze Flits	het geflitste woord over personen en relaties herkennen.
	4 Was passt zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over eigenschappen en gevoelens is.
	5 Was passt zum Thema?	Stenen	herkennen of een woord een positieve eigenschap omschrijft.
	6 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over eigenschappen en gevoelens invullen.
	7 Schreibe das richtige deutsche Wort auf	Open vraag	de gevraagde woorden over eigenschappen en gevoelens invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over eigenschappen en gevoelens invullen.
B Zeiten	1 Wann ist es soweit?	Meerkeuze Grafisch	herkennen welke afbeelding bij het woord voor tijden en tijdstippen hoort.
	2 Wann passiert es?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord voor tijden en tijdstippen is.
	3 Welche Zeit ist gemeint?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord voor tijden en tijdstippen is.
	4 Um welche Zeit geht es?	Stenen	herkennen of een woord een concreet tijdstip aangeeft.
	5 Wann geht's los?	Plaats woord	herkennen welk woord in de tekst over tijden en tijdstippen past.
	6 Schreibe das richtige Wort.	Open vraag	de gevraagde woorden over tijd invullen.
	7 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over tijd invullen.
C Verben	1 Welches Verb passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd sterk werkwoord is.
	2 Welches Verb ist gemeint?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd sterk werkwoord is.

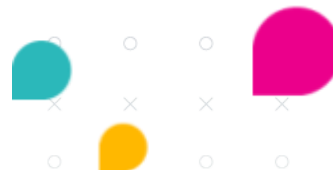
	3 Was passt zusammen?	Koppelpuzzle	herkennen wat de vertaling van een gevraagd sterk werkwoord is.
	4 Was beschreibt eine Bewegung?	Rijen	aangeven of een werkwoord wel of geen beweging inhoudt.
	5 Was stimmt?	Wijs aan in zin	in een zin het gevraagde sterke werkwoord aanwijzen.
	6 Bilde korrekte Sätze.	Open vraag	de gevraagde sterke werkwoorden invullen.
	7 Schreibe das richtige Wort.	Open vraag	de gevraagde sterke werkwoorden invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde sterke werkwoorden invullen.
D Studium & Zukunft	1 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over studie en toekomst is.
	2 Was stimmt?	Wijs aan in zin	in een zin het gevraagde woord over studie en toekomst aanwijzen.
	3 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzle	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over studie en toekomst is.
	4 Was passt zum Thema?	Stenen	herkennen of een woord wel of niet bij het thema school en studie past.
	5 Kannst du die Reihen komplett machen?	Rijen	herkennen of een woord wel of niet bij het thema school en studie past.
	6 Schreibe das richtige Wort.	Open vraag	de gevraagde woorden over studie en toekomst invullen.
	7 Bilde korrekte Sätze.	Open vraag	de gevraagde woorden over studie en toekomst invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Meerkeuze	de gevraagde woorden over studie en toekomst invullen.
E Gesunde Lebensweise	1 Welches Wort wird gesucht?	Wijs aan in zin	in een zin het gevraagde woord over lichaam en gezondheid aanwijzen.
	2 Welches deutsche Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over lichaam en gezondheid is.
	3 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzle	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over lichaam en gezondheid is.
	4 Was ist gesund?	Stenen	herkennen of een woord een toestand of activiteit aangeeft.
	5 Welches Wort gehört wohin?	Wijzig tekst	in een tekst woorden over lichaam en gezondheid invullen.
	6 Bilde korrekte Sätze	Open vraag	de gevraagde woorden over lichaam en gezondheid invullen.
	7 Schreibe das richtige Wort.	Open vraag	de gevraagde woorden over lichaam en gezondheid invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over lichaam en gezondheid invullen.

F Maße & Mengen	1 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over maten en eenheden is.
	2 Siehst du es?	Meerkeuze Grafisch	herkennen welke afbeelding bij het woord over maten en eenheden hoort.
	3 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over maten en eenheden is.
	4 Kannst du die Reihen komplett machen?	Rijen	aangeven of een woord wel of geen wiskundige vorm of eenheid is.
	5 Kennst du das richtige Wort?	Plaats woord	herkennen welk woord over maten en eenheden in de tekst past.
	6 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde woorden over maten en eenheden invullen.
	7 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over maten en eenheden invullen.
G Reisen & Ausland	1 Weißt du es?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over reizen en buitenland is.
	2 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over reizen en buitenland is.
	3 Kannst du das richtige Wort finden? (*)	Meerkeuze Flits	het geflitste woord over reizen en buitenland herkennen.
	4 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over reizen en buitenland is.
	5 Was passt zum Thema?	Stenen	herkennen of een woord bij het onderwerp vakantie en onderweg past.
	6 Welches Wort gehört wohin?	Wijzig tekst	in een tekst woorden over reizen en buitenland invullen.
	7 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde woorden over reizen en buitenland invullen.
	8 Bilde korrekte Sätze.	Open vraag	de gevraagde woorden over reizen en buitenland invullen.
	9 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over reizen en buitenland invullen.
H Praktische Wörter und Strukturen	1 Welches Wort wird gesucht?	Wijs aan in zin	in een zin de gevraagde vaste uitdrukking aanwijzen.
	2 Weißt du es?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagde vaste uitdrukking is.
	3 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagde vaste uitdrukking is.
	4 Welche Kombinationen passen?	Stenen	herkennen of een woord een wens of afscheid aangeeft.
	5 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde vaste uitdrukking invullen.
	6 Welches Wort gehört wohin?	Wijzig tekst	in een tekst vaste uitdrukkingen invullen.
	7 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde vaste uitdrukkingen invullen.

I Falsche Freunde	1 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord uit de groep 'valse vrienden' is.
	2 Wähle das richtige Wort	Plaats woord	herkennen welk woord uit de groep 'valse vrienden' in de tekst past.
	3 Welche Wörter bilden ein Paar?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord uit de groep 'valse vrienden' is.
	4 Weißt du es?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord uit de groep 'valse vrienden' is.
	5 Was passt zum Thema?	Stenen	herkennen of een woord bij de groep 'valse vrienden' hoort.
	6 Kennst du das richtige Wort?	Plaats woord	herkennen welk woord uit de groep 'valse vrienden' in de tekst past.
	7 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden uit de groep 'valse vrienden' invullen.
	8 Bilde korrekte Sätze.	Open vraag	de gevraagde woorden uit de groep 'valse vrienden' invullen.
J Umwelt & Klima	1 Was weißt du vom Klima?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over klimaat en milieu is.
	2 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over klimaat en milieu is.
	3 Kannst du das richtige Wort finden? (*)	Meerkeuze Flits	het geflitste woord over klimaat en milieu herkennen.
	4 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over klimaat en milieu is.
	5 Welches Wort wird gesucht?	Wijzig tekst	in een tekst woorden over klimaat en milieu invullen.
	6 Welche Wörter bilden ein Paar?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over klimaat en milieu is.
	7 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde woorden over klimaat en milieu invullen.
	8 Bilde korrekte Sätze	Open vraag	de gevraagde woorden over klimaat en milieu invullen.
	9 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over klimaat en milieu invullen.
K Medien & Trends	1 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over media en ontwikkelingen is.
	2 Siehst du es?	Meerkeuze Grafisch	herkennen welke afbeelding bij het woord over media en ontwikkelingen hoort.
	3 Welche Wörter bilden ein Paar?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord over media en ontwikkelingen is.
	4 Welches Wort wird gesucht?	Plaats woord	herkennen welk woord over media en ontwikkelingen in de tekst past.
	5 Was passt zum Thema?	Rijen	aangeven of een woord wel of niet bij het onderwerp media hoort.
	6 Bilde korrekte Sätze.	Open vraag	de gevraagde woorden over media en ontwikkelingen invullen.

	7 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde woorden over media en ontwikkelingen invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden over media en ontwikkelingen invullen.
L Argumente & Meinungen	1 Welches Wort passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord voor meningen en argumenten is.
	2 Welcher Ausdruck passt?	Meerkeuze	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord voor meningen en argumenten is.
	3 Was passt zum Thema?	Stenen	herkennen of een woord positief of neutraal is.
	4 Was gehört zusammen?	Koppelpuzzel	herkennen wat de vertaling van een gevraagd woord voor meningen en argumenten is.
	5 Kannst du die Reihen komplett machen?	Rijen	aangeven of een woord wel of niet negatief is.
	6 Welches Wort gehört wohin?	Wijzig tekst	in een tekst woorden voor meningen en argumenten invullen.
	7 Schreibe das richtige Wort	Open vraag	de gevraagde woorden voor meningen en argumenten invullen.
	8 Welches deutsche Wort passt?	Open vraag	de gevraagde woorden voor meningen en argumenten invullen.

De rubrieken toegelicht

Wörter A2-B1 is gemaakt voor taalleerders Duits in het voortgezet onderwijs met elementaire kennis (A2). Het streefdoel is om niveau B1 te bereiken. In de module worden werkwoorden, zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, voorzetsels en voegwoorden en korte zinnen aangeboden. De module bevat de volgende rubrieken:

- Eigenschappen & Gefühle
- Zeiten
- Verben
- Studium & Zukunft
- Gesunde Lebensweise
- Maße & Mengen
- Reisen & Ausland
- Praktische Wörter und Strukturen
- Falsche Freunde
- Umwelt & Klima
- Medien & Trends
- Argumente & Meinungen

Rubriek A: Eigenschappen & Gefühle

Deze rubriek gaat over eigenschappen, gevoelens en levensgebeurtenissen. Daarmee kan de leerling persoonsbeschrijvingen geven en over gebeurtenissen in het leven, zoals geboorte, huwelijk, scheiding vertellen. De rubriek bouwt de woordenschat uit de module A1-A2 verder uit. Er worden acht verschillende oefeningen aangeboden, van Duits-Nederlandse meerkeuzevragen tot het zelfstandig aanvullen van Duitse zinnen.

Rubriek B: Zeiten

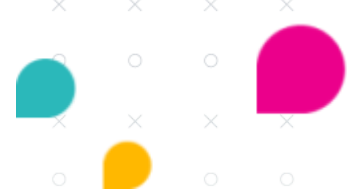
In deze rubriek worden allerhande tijdsbepalingen aangeboden. De dagen en maanden worden bekend verondersteld - hier gaat het om woorden zoals urenlang, maandelijks, momenteel. De rubriek bestaat uit zeven oefeningen, oplopend in moeilijkheidsgraad. Het zijn veelal open vragen, maar ook een tekst waarin het passende woord ingevuld moet worden.

Rubriek C: Verben

In deze rubriek wordt een groot aantal vaak voorkomende sterke werkwoorden aangeboden. Zowel de infinitief als het voltooid deelwoord wordt aangeboden. Dit zijn de tijden waarmee de leerlingen zowel met spreken als met lezen goed uit de voeten kunnen. Aan de hand van acht oefeningen herhalen de leerlingen de werkwoorden, waarvan ze de meeste waarschijnlijk al wel kennen.

Rubriek D: Studium & Zukunft

Hier leert de leerling woorden die met studie en beroep te maken hebben. De woordenschat bouwt verder op de woordenschat van A1-A2. Hier komen woorden rondom vervolgopleidingen en beroepskeuze aan bod, zoals hogeschool, college, onderzoek, prestatie. De inhoud is relevant voor het lezen examenteksten en het spreken over vervolgopleidingen. De rubriek bevat acht oefeningen om met de woordenschat te werken.

Rubriek E: Gesunde Lebensweise

Deze rubriek behandelt woordenschat die aansluit op het eerdere aanbod rondom lichaam en gezondheid. Hier wordt abstractere woordenschat aangeboden, zoals energiek, de passie, naar wens, maar ook woorden als ecologisch en zelfverzekerd. In acht oefeningen wordt van makkelijk naar moeilijk toegewerkt naar beheersing van deze woordenschat.

Rubriek F: Maße & Mengen

Hier worden woorden aangeboden, die in het dagelijks leven veel voorkomen maar niveau A1-A2 echt ontstijgen. Het gaat om vormen zoals bol en kubus, eenheden zoals snelheid en temperatuur en om maten zoals het derde deel en enkelvoudig. In zeven oefeningen wordt naar de beheersing van de woordenschat toegewerkt.

Rubriek G: Reisen & Ausland

Een heel praktische rubriek met wat eenvoudigere inhoud: hier worden vooral talen en nationaliteiten aangeboden, zoals de Zwitser, Spaans, uit het Nederlands vertalen. Het verschil tussen talen met hoofdletter en bijvoeglijk naamwoorden met kleine letter komt ook aan bod. De rubriek heeft negen oefeningen.

Rubriek H: Praktische Wörter und Strukturen

De inhoud van deze rubriek is gericht op productief taalgebruik, zowel mondeling als schriftelijk. Er worden bekende structuren aangeboden om schriftelijke correspondentie mee te beginnen en af te sluiten, maar ook wensen en groeten voor mondeling taalgebruik. In zeven oefeningen maken de leerlingen zich deze woordenschat eigen.

Rubriek I: Falsche Freunde

In deze rubriek worden een aantal bekende 'valse vrienden' aangeboden: woorden die qua uiterlijk en uitspraak in het Nederlands en Duits op elkaar lijken, maar verschillende dingen betekenen. Denk bijvoorbeeld aan eng, gekocht, schattig of gierig. De leerlingen leren de woorden in combinatie, zodat in de praktijk geen onhandige fouten meer gemaakt hoeven te worden. De rubriek omvat acht oefeningen.

Rubriek J: Umwelt & Klima

Deze rubriek biedt woordenschat voor het lezen van actuele teksten over natuur en klimaat. Denk aan woorden als uitbreiden, opslaan, vervuilen, beschermen. Deze woordenschat wordt door veel leerlingen vaak als lastig ervaren. Door middel van negen gevarieerde oefeningen wordt de woordenschat aangeboden.

Rubriek K: Medien & Trends

De wereld van de leerlingen bestaat uit trends en technologie. Dat is ook terug te zien in teksten die de leerlingen lezen en horen. Daarom is deze rubriek met woorden zoals reclame, sturen, ter beschikking hebben en de oproep in deze module opgenomen. Acht oefeningen helpen de leerlingen om deze woordenschat te laten inslijpen.

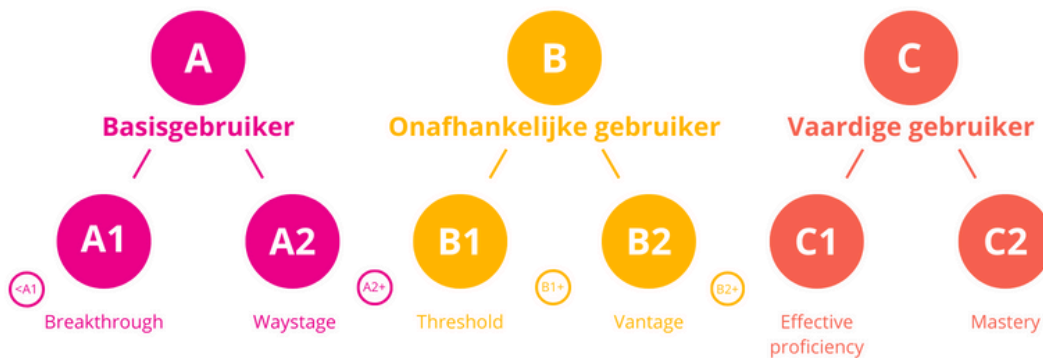
Rubriek L: Argumente & Meinungen

Op niveau B1 wordt van leerlingen verwacht, dat ze in teksten eenvoudig verwoorde argumenten en meningen kunnen onderscheiden. Daarom leren ze in deze rubriek woorden als hopelijk, onderbouwen, het sterke punt en naar mijn mening. Via acht gevarieerde oefeningen werken de leerlingen door de aangeboden woorden heen.

Achtergrondinformatie

Achtergronden van Wörter A2-B1

In het ERK (Europees Referentiekader) zijn de verschillende vaardigheden en de betreffende taalniveaus beschreven. Een beginnende taalleerder begint in principe op A0. Daarna volgen A1 en A2. De A staat hier symbool voor de basisgebruiker van de taal. Bij de stap van A2 naar B1 verschuift het taalniveau van basisgebruiker naar onafhankelijke gebruiker. De leerder is minder afhankelijk van de welwillendheid van de ander om begrepen te worden. Na B1 volgt B2, waarna de stap naar C1 en C2 gemaakt kan worden. Een taalleerder die het taalniveau C1 of C2 beheerst, is een vaardige gebruiker.

Er zijn verschillende methodes voor het aanleren van woorden, maar welke methode een school ook kiest: woordenschatverwerving is altijd het belangrijkste onderdeel van het leren van een taal. Een taalverwerper moet zich op vier verschillende gebieden van de taal bekwamen:

- klanken en de letters;
- woordkennis;
- zinsbouw (grammatica);
- tekstniveau.

Woordkennis vormt de spil van deze reeks: klanken en letters worden gecombineerd tot woorden; woorden worden op hun beurt gecombineerd tot woordgroepen en zinnen, en zinnen tot teksten. Zonder woordkennis begin je niets met een taal. Uit de wetenschappelijke literatuur weten we ook dat:

- woordkennis een goede voorspeller is van tekstbegrip;
- woordkennis een goede voorspeller is van luisterbegrip;
- woordkennis een van de belangrijkste voorspellers is van goed kunnen schrijven;
- woordkennis nauw samenhangt met taalvaardigheid in het algemeen.

Om een vreemde taal te kunnen spreken, schrijven, lezen en begrijpen, is dus een behoorlijke woordenschat nodig.

Wat verstaan we onder woordkennis?

Er zijn verschillende aspecten die je van een woord kunt leren. Daarbij onderscheiden we drie basisaspecten: de betekenis, de vorm en het gebruik. Deze aspecten kunnen vervolgens zowel receptief als productief gekend worden. Op basis van deze indeling kun je de volgende vragen stellen over een woord:

1. Kun je de gesproken vorm herkennen?
2. Kun je het woord zelf uitspreken?
3. Kun je de geschreven vorm herkennen?
4. Kun je het woord zelf schrijven?
5. Welke woord-onderdelen herken je?
6. Welke betekenis(sen) heeft het woord?
7. Welke woordvorm drukt een bepaalde betekenis uit?
8. Hoe kan het woord grammaticaal gebruikt worden?
9. Met welke andere woorden kun je het woord combineren?
10. In welke contexten kan het woord gebruikt worden?

In Wörter A2-B1 zijn de onderdelen 3, 4, 6, 7 en 9 het belangrijkste. Er is daarnaast ook wat aandacht voor 5 (welke onderdelen herken je), vooral met de bedoeling de betekenis (6) sneller te herkennen. In rubriek I staat de betekenis van een woord in relatie tot de valse vriend centraal, dus onderdeel 6. Omdat de opzet van het programma thematisch is, komen eveneens contexten waarin woorden gebruikt worden (10) voorbij. Rubriek G is een voorbeeld van onderdeel 7 - een woord kan in een iets andere vorm een andere betekenis of functie krijgen. Door de keuze van het medium (de computer) is oefenen met 2 (zelf uitspreken) nogal lastig, maar we verwachten dat door de kwalitatief goede, auditieve ondersteuning, de leerling zich die uitspraak van woorden wel eigen maakt. Alle Duitse woordenlijsten zijn live ingesproken.

Het belang van woordcombinaties leren

Woorden komen meestal samen met een of meer andere woorden voor en kunnen in die context vaak niet zomaar vervangen worden. We onderscheiden collocaties (idiomatische verbindingen tussen woorden, bijvoorbeeld 'ausreichende Bewegung'), chunks (hanteerbare woordgroepen of zinnen die in bepaalde situaties gebruikt worden, bijvoorbeeld 'Wie geht es dir?' wanneer je iemand tegenkomt), uitdrukkingen en gezegden (vaste verbindingen met een figuurlijke betekenis of een vergelijking. In het hiernavolgende zullen we deze soorten woordcombinaties niet steeds afzonderlijk aanduiden.

Woordcombinaties zijn alom vertegenwoordigd in taal en zijn van belang voor de cognitieve verwerking omdat ze in het mentale lexicon van de taalgebruiker als één geheel opgeslagen kunnen worden en ook zo opgehaald, waardoor de boodschap sneller begrepen wordt en het spreken vlotter verloopt. Voor beginnende taalgebruikers hebben ze het voordeel dat ze hen de mogelijkheid geven zinnen te begrijpen en produceren, waarvoor de grammaticale bagage nog ontbreekt of niet compleet is. In woordenlijsten komen maar heel weinig woordcombinaties voor en dat is jammer, want taalgebruikers die meer van deze combinaties gebruiken, worden als taalvaardiger beschouwd dan taalgebruikers die zich vooral van losse woorden bedienen.

Taalmethodes hebben tegenwoordig meer aandacht voor woordcombinaties. Dat geldt ook voor het programma Wörter A2-B1. Toch zijn veel woordcombinaties moeilijk te leren, want hoewel ze als groep talrijk in de taal aanwezig zijn, zijn de combinaties zelf minder frequent dan de losse woorden. Ook kan het verwarrend zijn dat bekende losse woorden ook vaak in combinatie met andere woorden voorkomen en dan soms iets anders betekenen. Verder zijn sommige combinaties letterlijk te vertalen naar het Nederlands ('ausreichende Bewegung'), terwijl we voor andere in het Nederlands een totaal andere uitdrukking hebben, zoals 'Gassi gehen' (de hond uitlaten).

Leerlingen kunnen woordcombinaties incidenteel, spontaan leren, als ze deze tegenkomen in geschreven of gesproken teksten, maar het rendement van deze manier van leren is niet zo groot omdat de te leren combinaties meestal niet voldoende vaak herhaald worden. Veel effectiever is het om woordcombinaties net als losse woorden expliciet in te oefenen en dat is precies wat er gebeurt in Wörter A2-B1.

Eindtermen

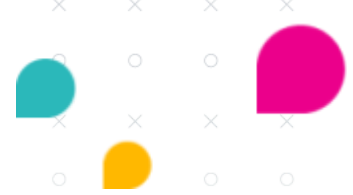
Voor de moderne vreemde talen zijn er eindtermen per schoolniveau vastgesteld. Per vaardigheid kunnen de taalniveaus verschillen.

Schoolniveau	Taalniveau Duits
vmbo BB	A1/A2
vmbo KB	A1/A2 (deels B1 voor leesvaardigheid)
vmbo GL/TL	A2/B1
havo	B1/B2 (schrijven op A2+)
vwo	B1/B2 (deels C1 voor leesvaardigheid)

Streefniveaus

Waar bij de eindtermen de taalniveaus zijn van een leerling die het schoolniveau afrondt, zijn er voor de onderbouw ook streefniveaus geformuleerd. Voor Duits zijn deze voor vmbo BB vastgesteld op niveau A1 en voor vwo op A1/A2 (afhankelijk van de vaardigheid). In Wörter A2-B1 wordt daarmee recht gedaan aan het taalniveau van leerlingen uit de onderbouw en de start van de bovenbouw.

Bron: SLO (2021)

Woordenlijst

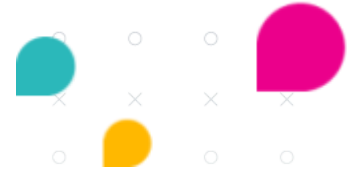
De ca. 600 woorden die in de module Wörter A2-B1 aan de orde komen zijn hieronder thematisch opgesomd.

Rubriek A: Eigenschappen & Gefühle			
ähnlich	vergelijkbaar	die Trennung	de breuk
am liebsten	het liefst	ebenso	net zo
aussehen	eruitzien	ein bisschen	een beetje
beeinflussen	beïnvloeden	erzählen	vertellen
begeistert	enthousiast	erziehen	opvoeden
beliebt	populair	faul	lui
berühmt	beroemd	freundlich	vriendelijk
brauchen	nodig hebben	gut gelaunt	goed gehumeurd
das Alter	de leeftijd	hübsch	knap, mooi
das Baby	de baby	jemand	iemand
das Einzelkind	enig kind	launisch	chagrijnig
das Paar	het paar	ledig	ongetrouwd
der Einfluss	de invloed	locker	ontspannen
der Enkel	de kleinzoon	mal	eens
der Gegensatz	de tegenstelling	mögen	leuk vinden
der Streit	de ruzie	nervig	irritant
der Traum	de droom	nett	aardig
der Unterschied	het verschil	sich anstrengen	zich inspannen
die Ähnlichkeit	de overeenkomst	sich interessieren für	zich interesseren voor
die Beziehung	de relatie	sich trennen	uit elkaar gaan
die Clique	de vriendengroep	sich verlieben	verliefd worden
die Ehe	het huwelijk	sogar	zelfs
die Eigenschaft	de eigenschap	sympathisch	sympathiek
die Eltern	de ouders	verheiratet	getrouwd
die Enkelin	de kleindochter	verliebt	verliefd
die Erziehung	de opvoeding	vielleicht	misschien
die Geburt	de geboorte	wütend	woedend
die Lust	de zin		

Rubriek B: Zeiten

am Montag	op maandag	jährlich	jaarlijks
am Wochenende	in het weekend	jeden Tag	elke dag
bald	gauw	jedes Jahr	elk jaar
das Jahrhundert	de eeuw	jetzt	nu
das Jahrtausend	het millenium	letzte Woche	afgelopen week
das Jahrzehnt	het decennium	manchmal	soms
das Wochenende	het weekeinde	monatlich	maandelijks
der Alltag	het dagelijks leven	montags	elke maandag
der Augenblick	het ogenblik	nie	nooit
der Moment	het moment	pro Monat	per maand
der Wochentag	de weekdag	pünktlich	op tijd
derzeit	momenteel	seit einer Woche	sinds een week
die Ewigkeit	de eeuwigheid	ständig	steeds
die Minute	de minuut	stundenlang	urenlang
die Sekunde	de seconde	stündlich	elk uur
die Stunde	het uur	täglich	dagelijks
die Uhr	de klok, het horloge	tagsüber	overdag
die Zeit	de tijd	übermorgen	overmorgen
ewig	eeuwig	um ein Uhr	om één uur
für einen Tag	voor één dag	Viertel nach	kwart over
halb	half	Viertel vor	kwart voor
heute	vandaag	vor einer Woche	een week geleden
immer	altijd	vorgestern	eergisteren
in der Nacht	s nachts	wochentags	op werkdagen
in einer Woche	over een week	wöchentlich	wekelijks

Rubriek C: Verben

beginnen - begonnen	beginnen - begonnen	scheinen - geschienen	schijnen - geschienen
bewegen - bewogen	bewegen - bewogen	schießen - geschossen	schieten - geschoten
bieten - geboten	bieden - geboden	schlafen - geschlafen	slapen - geslapen
bitten - gebeten	verzoeken - verzocht	schlagen - geschlagen	slaan - geslagen
bleiben - geblieben	blijven - gebleven	schließen - geschlossen	sluiten - gesloten
brechen - gebrochen	breken - gebroken	schneiden - geschnitten	snijden - gesneden
empfehlen - empfohlen	aanbevelen - aanbevolen	schreiben - geschrieben	schrijven - geschreven
essen - gegessen	eten - gegeten	schweigen - geschwiegen	zwijgen - gezwegen
fahren - gefahren	rijden - gereden	schwimmen - geschwommen	zwellen - gezwommen
fangen - gefangen	vangen - gevangen	sehen - gesehen	zien - gezien
finden - gefunden	vinden - gevonden	singen - gesungen	zingen - gezongen
fliegen - geflogen	vliegen - gevlogen	sitzen - gesessen	zitten - gezeten
geben - gegeben	geven - gegeven	sprechen - gesprochen	spreken - gesproken
gehen - gegangen	gaan - gegaan	springen - gesprungen	springen - gesprongen
gelingen - gelungen	lukken - gelukt	stehen - gestanden	staan - gestaan
geschehen - geschehen	gebeuren - gebeurd	stoßen - gestoßen	stoten - gestoten
gewinnen - gewonnen	winnen - gewonnen	tragen - getragen	dragen - gedragen
halten - gehalten	houden - gehouden	treffen - getroffen	ontmoeten - ontmoet
heißen - geheißen	heten - geheten	treten - getreten	trappen - getrapt
helfen - geholfen	helpen - geholpen	trinken - getrunken	drinken - gedronken
kommen - gekommen	komen - gekomen	tun - getan	doen - gedaan
lassen - gelassen	laten - gelaten	vergessen - vergessen	vergeten - vergeten
laufen - gelaufen	lopen - gelopen	verlieren - verloren	verliezen - verloren
lesen - gelesen	lezen - gelezen	waschen - gewaschen	wassen - gewassen
liegen - gelegen	liggen - gelegen	werfen - geworfen	gooien - gegooid
nehmen - genommen	nemen - genomen	ziehen - gezogen	trekken - getrokken
rufen - gerufen	roepen - geroepen	zwingen - gezwungen	dwingen - gedwongen

Rubriek D: Studium & Zukunft

bereits	al	die Herausforderung	de uitdaging
benötigen	nodig hebben	die Kenntnisse	de kennis
bewerten	beoordelen	die Konkurrenz	de concurrentie
büffeln	blokken	die Leistung	de prestatie
das Abitur	het eindexamen vwo	die Mühe	de moeite
das Ergebnis	het resultaat	die Praxis	de praktijk
das Semester	het semester	die Qualifikation	de kwalificatie
das Seminar	het college	die Studie	het onderzoek
das Studium	de studie	die Theorie	de theorie
das Ziel	het doel	die Universität	de universiteit
der Azubi (Auszubildende)	de stagiair	die Voraussetzung	de voorwaarde
der Durchschnitt	het gemiddelde	die Wahl	de keuze
der Forscher	de onderzoeker	die Wirtschaft	de economie
der Grund	de reden	die Zukunft	de toekomst
der Lebenslauf	het cv	erkennen	inzien
der Rat	het advies	fehlen	ontbreken
der Realschulabschluss	het eindexamen havo	geeignet	geschikt
der Student	de student	irgendwann	ooit
der Versuch	de poging, de proef	irgendwo	ergens
der Wissenschaftler	de wetenschapper	kündigen	opzeggen, ontslaan
die Anmeldung	de aanmelding	nachdenken	nadenken
die Aufnahme	de toelating	sich bewerben	solliciteren
die Auswirkung	het effect	sich einsetzen	zich inspinnen
die Bewerbung	de sollicitatie	sich freuen	zich verheugen
die Entscheidung	de beslissing	später	later
die Entwicklung	de ontwikkeling	studieren	studeren
die Fachhochschule	de hbo-instelling	verbessern	verbeteren
die Forschung	het wetenschappelijk onderzoek	zunächst	eerst

Rubriek E: Gesunde Lebensweise

abnehmen	afvallen	die Steigerung	de stijging
aufhören	ophouden	die Zutat	het ingrediënt
ausgezeichnet	uitstekend	energisch	energiek
behindert	gehandicapt	erfolgreich	succesvol
bequem	comfortabel	erschöpft	uitgeput
berücksichtigen	rekening houden met	erwachsen	volwassen
blass	bleek	glücklich	gelukkig
das Fieber	de koorts	frieren	koud hebben
das Gedächtnis	het geheugen	krank	ziek
das Gefühl	het gevoel	leider	helaas
das Herz	het hart	muskulös	gespierd
das Krankenhaus	het ziekenhuis	nach Belieben	naar wens
das Pech	de pech	ökologisch	ecologisch
der Appetit	de trek	pflegen	verzorgen
der Geschmack	de smaak	rauchen	roken
der Körper	het lichaam	roh	rauw
die Ausnahme	de uitzondering	satt	verzadigd
die Beilage	het bijgerecht	schaffen	redden, voor elkaar krijgen
die Droge	de drug	schwitzen	zweeten
die Flüssigkeit	de vloeistof	selbstbewusst	zelfverzekerd
die Gewohnheit	de gewoonte	sich erholen	zich ontspannen
die Krankenkasse	de zorgverzekeraar	sich wohlfühlen	zich op z'n gemak voelen
die Leidenschaft	de passie	stolz	trots
die Mahlzeit	de maaltijd	übermüdet	oververmoeid
die Senkung	de daling	verrückt	gek
die Speise	het gerecht	zuständig	bevoegd

Rubriek F: Maße & Mengen

berechnen	berekenen	der Zentimeter	de centimeter
das Dreieck	de driehoek	der Zylinder	de cilinder
das Drittel	het derde deel	die Breite	de breedte
das Gewicht	het gewicht	die Dicke	de dikte
das Gramm	de gram	die Geschwindigkeit	de snelheid
das Kilo(gramm)	de kilogram	die Hälfte	de helft
das Pfund	het pond	die Höhe	de hoogte
das Prozent	het procent	die Kugel	de bol
das Quadrat	het vierkant	die Länge	de lengte
das Viertel	het kwart	die Menge	de hoeveelheid
das Volumen	het volume	die Temperatur	de temperatuur
der Cent	de cent	die Tonne	de ton (1000 kg)
der Dollar	de dollar	die Währung	de munteenheid
der Euro	de euro	doppelt	dubbel
der Franken	de Zwitserse frank	dreifach	drie keer
der Inhalt	de inhoud	ein halbes Kilo	een halve kilo
der Kilometer	de kilometer	ein Zehntel	een tiende deel
der Kreis	de cirkel	einfach	enkelvoudig
der Kubikmeter	de kubieke meter	Kilometer pro Stunde	kilometer per uur
der Liter	de liter	messen	meten
der Meter	de meter	senkrecht	verticaal
der Quadratmeter	de vierkante meter	waagrecht	horizontaal
der Umfang	de omvang	wiegen	wegen
der Würfel	de kubus	zehn Grad Celsius	graden celsius
in einer Woche	over een week	zweifach	tweevoudig

Rubriek G: Reisen & Ausland

aus dem Niederländischen übersetzen	uit het Nederlands vertalen	die Halbpension	het halfpension
das Personal	het personeel	die Heimat	het thuisland
der Österreicher	de Oostenrijker	die Hinfahrt	de heenreis
der Amerikaner	de Amerikaan	die Jugendherberge	de jeugdherberg
der Belgier	de Belg	die Maut	de tol
der Bezirk	de wijk	die Niederländerin	de Nederlandse
der Deutsche	de Duitser	die Pauschalreise	de all-in-reis
der Engländer	de Engelsman	die Rückfahrt	de terugreis
der Europäer	de Europeaan	die Staatsangehörigkeit	de nationaliteit
der Franzose	de Fransman	die Strecke	de afstand, het traject
der Italiener	de Italiaan	die Unterkunft	de accommodatie
der Niederländer	de Nederlander	europäisch	Europees
der Platz	de plek, het plein	hingehen	ernaartoe gaan
der Reisepass	het paspoort	im Ausland	in het buitenland
der Reiseveranstalter	de touroperator	im Preis enthalten	inclusief
der Russe	de Rus	ins Deutsche	naar het Duits
der Schwede	de Zweed	mieten	huren
der Schweizer	der Zwitser	niederländisch	Nederlands
der Service	de service	österreichisch	Oostenrijks
der Spanier	de Spanjaard	portugiesisch	Portugees
der Stau	de file	schweizerisch	Zwitsers
der Tourismus	het toerisme	überqueren	oversteken
der Türke	de Turk	übersetzen	vertalen
der Verleih	de verhuur	umsteigen	overstappen
der Zoll	de douane	ungarisch	Hongaars
deutsch	Duits	zu Fuß	te voet
die Deutsche	de Duitse	zurückkommen	terugkomen
die Entfernung	de afstand		

Rubriek H: Praktische Wörter und Strukturen

2023	in 2023	ich möchte	ik wil graag
am 20. Mai	op 20 mei	ich werde	ik zal
am längsten	het langst	ich würde	ik zou
am liebsten	het liefst	Keine Ursache!	Geen dank!
Bis bald!	Tot gauw!	leider	helaas
bis zum 5. August	tot en met 5 augustus	Liebe Anna,	Beste Anna,
Bis zum nächsten Mal!	Tot de volgende keer!	Lieber Lukas,	Beste Lukas,
Entschuldigung	sorry	Mit freundlichen Grüßen	Met vriendelijke groeten,
Es tut mir leid.	Het spijt me.	schade	jammer
frohe Weihnachten	vrolijk kerstfeest	Schöne Ferien!	Fijne vakantie!
Frohes neues Jahr	Gelukkig Nieuwjaar!	Schönes Wochenende!	Fijn weekend!
genauso alt wie	net zo oud als	Sehr geehrte Damen und Herren	Geachte dames en heren,
Gern geschehen!	Graag gedaan!	Viel Erfolg!	Veel Succes!
gleich schnell	even snel	Viel Spaß!	Veel plezier!
größer als	groter dan	Viele Grüße	Groetjes,
Gute Besserung!	Beterschap!	vielen Dank	bedankt
Guten Appetit!	Eet smakelijk!	Vielen Dank im Voraus!	Bij voorbaat dank!
Herzlichen Glückwunsch!	Hartelijk gefeliciteerd!	vom 18. Juli	van 18 juli
Ich bin 2010 geboren.	Ik ben in 2010 geboren.	zum Geburtstag	met je verjaardag
ich hoffe auf	ik hoop op	zur Geburt	met de geboorte
halb	half	zur Hochzeit	met jullie huwelijk
heute	vandaag	vor einer Woche	een week geleden
immer	altijd	vorgestern	eergisteren
in der Nacht	s nachts	wochentags	op werkdagen
in einer Woche	over een week	wöchentlich	wekelijks

Rubriek I: Falsche Freunde

bellen	blaffen	zuerst	eerst
anrufen	opbellen	knapp	bijna, net aan
eng	smal, strak	hübsch	knap
gruselig	eng	offenbar	blijkbaar
brutal	bruut, ruw	öffentlich	openbaar
frech	brutaal	ausreichen	voldoende zijn
bekommen	krijgen	verständlich	begrijpelijk
brauchen	nodig hebben	vernünftig	verstandig
fast	bijna	reiten	paardrijden
fest	vast	fahren	rijden
herstellen	produceren	schattig	schaduwrijk
reparieren	herstellen	goldig	schattig
dürfen	mogen	der See	het meer
sich trauen	durven	das Meer	de zee
schlimm	erg	gierig	gulzig
klug	slim	geizig	gierig
denn	want	schön	mooi
artig	braaf	sauber	schoon
nett	aardig	gekocht	gekookt
ordentlich	netjes	gekauft	gekocht
versprechen	beloven	der Karton	de doos
versuchen	proberen	die Dose	het blikje
klar	duidelijk	wandeln	veranderen
fertig	klaar	spazieren gehen	wandelen
erst	pas	wöchentlich	wekelijks

Rubriek J: Umwelt & Klima

beschädigen	beschadigen	die Quelle	de bron
das Klima	het klimaat	die Umwelt	het milieu
das Gebirge	het gebergte	die Ursache	de oorzaak
das System	het systeem	die Verschmutzung	de vervuiling
der Fakt	het feit	die Welt	de wereld
der Fluss	de rivier	elektrisch	elektrisch
der Fortschritt	de vooruitgang	erhöhen	verhogen
der Klimaschutz	de klimaatbescherming	erneuerbar	hernieuwbaar
der Kontinent	het continent	erwärmen	opwarmen
der Kreislauf	de kringloop	erweitern	uitbreiden
der Mangel	het gebrek	gefährden	in gevaar brengen
der Rohstoff	de grondstof	haltbar	houdbaar
der Strom	de stroom	Müll trennen	afval scheiden
der Umweltschutz	de milieubescherming	nachhaltig	duurzaam
der Wald	het bos	reduzieren	verlagen, beperken
der Zustand	de toestand	Rücksicht nehmen	rekening houden
die Bevölkerung	de bevolking	scheitern	mislukken
die Erde	de aarde	sich wandeln	veranderen
die Erkenntnis	het inzicht	speichern	opslaan
die Folge	het gevolg	umweltfreundlich	milieuvriendelijk
die Insel	het eiland	verschmutzen	vervuilen
die Küste	de kust	verursachen	veroorzaken
die Landschaft	het landschap	wichtig	belangrijk
die Landwirtschaft	de landbouw	wiederverwerten	hergebruiken
die Pflanzen	de planten	zuverlässig	betrouwbaar

Rubriek K: Medien & Trends

angesagt	trendy	die Erfindung	de uitvinding
beliebt	populair	die Fernbedienung	de afstandsbediening
bevorzugen	de voorkeur geven aan	die Festplatte	de harde schijf
das Fernsehen	de tv	die Nachricht	het bericht
das Gerät	het apparaat	die Nachrichten	het nieuws
das Handy	mobiele telefoon	die Taste	de toets
das Image	het imago	die Werbung	de reclame
das Produkt	het product	die Zeitschrift	de tijdschrift
der Aufruf	de oproep	die Zeitung	de krant
der Aufstieg	de promotie	eine eigene Firma gründen	een eigen bedrijf starten
der Bereich	het gebied	einzigartig	uniek
der Bildschirm	het beeldscherm	gestalten	vormgeven
der Drucker	de printer	hochladen	uploaden
das Geschäft	de zaak	kompliziert	ingewikkeld
der Nachteil	het nadeel	kurzfristig	op korte termijn
der Nutzer	de gebruiker	lösen	oplossen
der Rückschlag	de tegenslag	nutzen	gebruiken
der Sieg	de overwinning	nützlich	nuttig
der Streamingdienst	de streamingdienst	reagieren	reageren
der Trend	de trend	herunterladen	downloaden
der Vorteil	het voordeel	schicken	sturen
die Alternative	het alternatief	selbstfahrend	zelfrijdend
die Anlage	de bijlage	sich gewöhnen	wennen
die Anleitung	de handleiding	telefonieren	bellen
die Anzeige	de advertentie	ungewöhnlich	ongewoon
die Art	de soort	zur Verfügung haben	ter beschikking hebben
die E-Mail	de e-mail	zuständig	verantwoordelijk

Rubriek L: Argumente & Meinungen

ablehnen	afwijzen	hingegen	daarentegen
anderseits	aan de andere kant	hoffentlich	hopelijk
Angst haben	bang zijn	ich freue mich auf	ik verheug me op
ärgerlich	vervelend	egal sein	niets uitmaken
ärgern	ergeren	jedenfalls	in elk geval
bedauern	spijten	komisch	raar
begründen	onderbouwen	meiner Meinung nach	naar mijn mening
bringen	opleveren	merkwürdig	merkwaardig
der Blödsinn	de onzin	nervig	irritant
der Streit	de ruzie	raten	aanraden
der Vorschlag	het voorstel	schaffen	voor elkaar krijgen
der Zweifel	de twijfel	schimpfen	schelden
die Angst	de angst	sehr	erg
die Begeisterung	het enthousiasme	sich Sorgen machen	zich zorgen maken
die Erwartung	de verwachting	streiten	ruzie maken
die Schwäche	het zwakke punt	tatsächlich	inderdaad
die Stärke	het sterke punt	trotzdem	desondanks
die Stimmung	de sfeer	überraschen	verrassen
drauf ankommen	ervan afhangen	überzeugen	overtuigen
einerseits	aan de ene kant	von mir aus	wat mij betreft
entscheidend	beslissend	vorschlagen	voorstellen
erlaubt	toegestaan	wissen	weten
fassen	bevatten	sich wundern	zich verbazen
gar nicht	helemaal niet	zum Glück	gelukkig
gewöhnlich	gewoonlijk	zwar	weliswaar